Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА УКРАЇНИ

№ 6(312) червень 2016

виживання
демократія
гуманізм

УКРАЇНА ПІДПИСАЛА ІСТОРИЧНУ УГОДУ ЩОДО КЛІМАТУ

У штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку 22 квітня минула церемонія підписання історичної угоди щодо клімату, або так званої Паризької угоди, яка була ухвалена в Парижі у грудні 2015 року.

Як повідомляє Reuters, на початку церемонії з доповіддю на підтримку кліматичної угоди виступив президент Франції Франсуа Олланд як лідер держави, де було ухвалено цей документ.

Крім того, слово було надано генсеку ООН Пан Гі Муну, лідерам держав-підписантів угоди, представникам громадських організацій, а також відомому голлівудському актору Леонардо Ді Капріо, який відомий своєю активною позицією у сфері захисту навколишнього середовища. Зазначається, що документ підписали представники 171 країни.

Першим свій підпис під документом поставив президент Франції Франсуа Олланд. Від України угоду підписав постійний представник ООН Володимир Єльченко.

Угода набуде чинності, коли її ратифікують 55 країн, на які загалом припадає не менше 55% викидів парникових газів.

Як пояснюють в ООН, в цій угоді всі країни зобов'язуються вжити заходів до того, щоб підвищення загальносвітової температури склало значно менше 2 градусів за Цельсієм, а з урахуванням серйозності наявних ризиків — прагнути обмежити зростання температури рівнем 1,5 градуса. Підписання Паризької угоди має колосальне значення для досягнення цілей у сфері сталого розвитку; є «дорожньою картою» заходів, які дозволять скоротити викиди і зміцнити стійкість до зміни клімату.

Паризька угода замінить Кіотський протокол, який діяв донині, і буде чинною до 2020 року для всіх сторін Конвенції.

Варто зазначити, що підписання угоди щодо клімату відбулося у Міжнародний день Матері-Землі.

ВШАНУВАЛИ ПОЖЕЖНИКІВ-ЛІКВІДАТОРІВ НАСЛІДКІВ АВАРІЇ НА ЧАЕС

Пожежники у складі зведеного загону пожежників Дніпропетровщини з перших днів трагедії долучилися до ліквідації пожежі на атомній станції, а також ліквідації наслідків техногенної катастрофи.

Як повідомляє 056.ua, за словами голови правління Ради ветеранів служби цивільного захисту Віктора Чорногора, наразі трохи більше 400 ліквідаторів живі й передають естафету пам'яті молодим поколінням.

«На жаль, за тридцять років, що минули з дня цієї страшної трагедії, нас стало менше майже на 80 чоловік. Радіація не щадить нікого. Тому тримаємося разом, підтримуємо один одного», — розповів Віктор Чорногор.

Освятив пам'ятний знак єпископ УПЦ КП Симеон. Він нагадав усім присутнім на відкритті пам'ятника рятувальникам незалежної України про подвиг їх попередників.

ЧЕРВЕНЬ

1 Міжнародний день захисту дітей
3 - День українського політичного в'язня
5 - Всесвітній день охорони навколишнього середовища
• День працівників водного господарства
8 - Всесвітній день океанів
9 - Вознесіння Господнє
17 - Всесвітній день боротьби з опустелюванням та посухами
19 - П'ятидесятниця. День Святої Трійці
• День медичного працівника
20 - Всесвітній день біженців
21 - День санітарно-епідеміологічної служби
22 - День Скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні
26 - Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотичними засобами та їхнім незаконним обігом
• День молоді
28 - День Конституції України

УКРАЇНСЬКОГО ШКОЛЯРА В США ВИЗНАЛИ ГЕНІЄМ І ПРИСУДИЛИ СТИПЕНДІЮ ЗА ЙОГО ВИНАХІД

Перемігши в національному етапі міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школярів Intel ISEF 2015, десятикласник із Олександрії (Кіровоградська область) Самуїл Кругляк отримав право взяти участь в Олімпіаді геніїв, що відбувалася в місті Освего, штат Нью-Йорк США. Такою нагодою побачити світ і себе показати Самуїл скористався сповна і завоював бронзу серед двох тисяч юних винахідників з усього світу.

Проект Самуїла Кругляка має назву «Отримання електроенергії з атмосфери». Юний винахідник пропонує добувати електроенергію з повітря, точніше, з атмосфери за допомогою штучної іонізованої хмари за рахунок сильного електричного поля, яке випромінюватиметься іонізуючою вежею. За підрахунками, один кіловат такої електроенергії буде коштувати три копійки. За словами юнака, цей винахід він побачив уві сні ще у восьмому класі. Через два роки завдяки викладачам з Малої академії наук Світлані Пісковій та Сергію Камінському цей проект вдалося втілити в життя.

«Робота Самуїла — це нове слово в енергетиці. От тільки шкода, що про хлопчика в Україні дізналися лише тоді, коли він переміг у Нью-Йорку. До цього ми звертались за підтримкою до нашої місцевої влади, до обласної, трубили по всій Україні про цей винахід, який може зекономити витрати та виробництво електроенергії, але ніхто на нас не звертав уваги. У Самуїла була чудова ідея, а зробити установку допомогли наукові консультанти. Ми залучили велику кількість фахівців, наприклад, лабораторія МАН у Києві надала базу для експериментів. Міні-модель установки, зібрана в київській лабораторії, вже працює і показує результати», — розповіла науковий керівник секцій науково-технічної творчості та винахідництва і екологічно безпечних технологій МАНУМ Світлана Піскова. За її словами, винахід Самуїла передбачає видобування не лише електроенергії, а й води. «Така установка коштує копійки, але користі від неї — на мільйони. Уявіть собі: в разі її запуску ми б могли забезпечити Кіровоградську область електроенергією на 82%. От тільки нікому це не потрібно...» — додає Світлана Вікторівна.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА «Зелений світ»
Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№
Юридична адреса: 04070, м. Київ, Контрактова площа,4
Адреса для листування: 01004, м.Київ, вул.Л.Толстого,9

e-mail: vtkach_ko@ukr.net .

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА «Зелений світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозреватель», Експрес online, eko.portal, ЕКОЛОГІЯ ЖИТТЯ, ECOTOWN.

УЕА «Зелений світ» створена в 1988 році як реакція суспільства на жахливий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації «Друзі Землі«.

Голова УЕА «Зелений світ» Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров'я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жахні картини радянської дійсності.

НА ХЕРСОНЩИНІ ЕКОЛОГИ Б'ЮТЬ НА СПОЛОХ

На Херсонщині на території тимчасових складів для зберігання отрутохімікатів вміст у грунті пестицидів групи ДДТ (діхлордіфеніл трихлорметилметан) перевищують гранично допустиму концентрацію більш ніж в 200 разів. Ртутовмісних пестицидів — у 28 разів.

Такі результати показали аналізи проб землі, проведені фахівцями обласної СЕС та обласного державного проектно-технологічного центру охорони родючості ґрунтів і якості продукції, повідомляє Центр журналістських розслідувань з посиланням на заяву екологів.

«Буквально через рік після встановлення цих контейнерів, вони потекли. І ось, з 2002 року були нібито спроби вирішити проблему. Однак далі відписок ніхто не зайшов! Не побоюся так сказати, але обласна влада наплювала на проблему отрутохімікатів», — розповів Володимир Щелудько.

На початку 2000-х в області була запущена програма з контейнеризації та перезатарювання отрутохімікатів. Для цього на Херсонщині було створено три тимчасові сховища, в яких знаходяться залізобетонні контейнери з отрутохімікатами. Так, на території ВАТ «Генічеський райагрохім» в смт. Партизани в 56 контейнерах зберігається 160 тонн отрутохімікатів.

На території ВАТ «Каланчацький райагрохім» — 64 контейнера, що вміщають 132,8 тонн отрутохімікатів. На території ВАТ «Білозерський райагрохім» — 50 контейнерів та 159,2 тонни отрутохімікатів.

У РІЧЦІ СЛУЧ «ОТРУЙНА» ВОДА ВБИЛА НАВІТЬ БОБРІВ І КАЧОК

У Баранівському районі комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій оголосила надзвичайну ситуацію техногенного характеру місцевого рівня через забруднення р. Случ та її притоки р. Хомора. Масову загибель риби на річці Случ (р.Хомора) та раків, помітили вранці 14 квітня. А вже 15 квітня, на березі річки Случ знайшли мертвими диких качок і бобрів, проби біоматеріалу з яких ветеринари відібрали та доправили на дослідження. Для встановлення наявності у воді отруйних речовин та визначення вмісту розчиненого кисню спеціалістами Державної екологічної інспекції у Житомирській області відібрані проби води.

Державні структури наголошують, що суворо забороняється сьогодні використовувати для будь-яких потреб воду з цих річок, напувати тварин. Крім того, співробітники рибоохорони здійснюють інформування рибалок про забруднення водойм та про заборону до вживання риби в їжу з річок Случ та Хомора.

Ситуацію погіршує те, що сьогодні проходить нерест у риби. І загибель ікряної риби може привести до дуже негативних наслідків для всієї рибної популяції в річці Случ на довгі роки.

Дана екологічна катастрофа може служити наочним прикладом непоодиноких випадків отруєнь водойм, у результаті чого у них гине майже все живе.

ГО «АВТОМАЙДАН-ЧЕРКАСИ» ВИМАГАЄ ЗУПИНИТИ ЗЛОЧИН

Активісти ГО «Автомайдан-Черкаси», Цивільний корпус АЗОВ, водний патруль поліції, інспектори Черкасирибохорони та екологічної інспекції цілодобово чергують на нерестилищах, щоб унеможливити ганебний вилов браконьєрами риби у нерестовий період — а, по суті, знищення популяції водних біоресурсів Дніпра.

Нічим не примітному підприємству «Грант Безпека» видають квоту на вилов 16,4 тонн риби. Відбувається це згідно з наказом Мінагрополітики України від 28.12.201 р. № 496 «Про затвердження квот добування водних біоресурсів загальнодержавного значення у 2016 році», згідно з яким, затверджено «Програму науково-дослідницьких робіт, що виконуватимуться Інститутом рибного господарства НААН на рибгосподарських водних об'єктах (їх частинах) у 2016 році».

Всі освічені громадяни можуть зрозуміти, що «науковий вилов» — це узаконений злочин, який щороку із ТУПОЮ ЖАДІБНІСТЮ І ЗА ВЕЛИКІ ГРОШІ проводять саме у нерест. Хоча «науковий вилов» може спокійно здійснюватись протягом року без згубного знищення нерестової риби. Аби всім було зрозуміло, під квоту може виловлюватись НЕЛІМІТОВАНА кількість «травоїдної риби» (короп, товстолоб, карась і навіть сом). І, замість «дозволених» 16 тонн, це можуть бути 60 тонн іншої риби — і мегаприбутку вистачить всім офіційним і неофіційним учасникам цього процесу.

Активісти вимагають:

- Негайно заборонити проведення «наукового вилову» у період нересту;
- Проводити цей захід тільки під контролем громадськості і контролюючих відомств — як фізичний вилов, так і здавання риби на пункті прийому;
- Поєднати «науковий вилов» із виловом риби для здобутку гіпофізу, тим самим зменшивши знищення нерестової риби;
- Повідомляти час виходу, маршрут і місце встановлення сіток, становити трекери на баркаси та сітки — з виведенням інформації про їх розташування на сайт Мінагрополітики України.

ПІДПРИЄМСТВО ЗАЗБИТКУВАЛО ДОВКІЛЛЮ 1,3 МЛН ГРН

Як повідомили УНІАН у прес-службі обласного управління СБУ, встановлено, що підприємство, яке здійснює розробку родовищ вапнякового каменю та його переробку на будівельні матеріали, з порушенням вимог законодавства вивозило відходи виробництва на прилеглі до кар'єрів земельні ділянки. Загалом було забруднено 3 га сільськогосподарських земель, зокрема родючі грунти Збаразького та Підволочиського районів.

За матеріалами СБУ розпочато кримінальне провадження за ч. 1 ст. 239 Кримінального кодексу України (забруднення або псування земель). Триває досудове слідство для притягнення до відповідальності посадовців, причетних до нанесення шкоди довкіллю.

ЕКОЛОГИ СТУРБОВАНІ ВИРУБКОЮ ЛІСІВ

Втім, чекати змін сьогодні не доводиться, адже замість рішучих дій, влада, здається, робить все для того, аби погіршити умови життя українців. Наприклад, після того, як в Україні скасували дозвіл на перевірку підприємств екоінспекціями, навколишнє середовище просто не може покращитися. Один з прикладів — історія з вирубкою і забрудненням лісів у Переяслав-Хмельницькому районі Київської області. Так, на запит місцевих мешканців і журналістів, у Державній екологічній інспекції тільки розводять руками. Мовляв, для проведення перевірки необхідно отримати на це згоду центрального органу виконавчої влади.

«Скасування дозволів екоінспекціям — це пряма перешкода до нормальних екоумов. Зараз немає надії, що ситуація зміниться, бо кожна наступна влада є все більше антиекологічною», — вважає Володимир Борейко і додає, що можливості для реформ в екологічній сфері у країні є, однак можновладці роблять все для того, щоб українці жили менше.

Зважаючи на те, що влада пасе задніх у вирішенні проблеми, до рішучих дій повинні братися самі українці, вважають активісти. Втім, суспільство до такого поки що не готове, адже для того, щоб виправити ситуацію, яка склалася протягом багатьох років, треба прикласти чимало зусиль. «Як засвідчує багатовікова практика, змусити слов'янина дотримуватись певних правил може тільки страх перед неминучим покаранням. Думаю, що за прикладом багатьох розвинутих країн, нам просто необхідно посилити штрафи, як за порушення екологічних норм і стандартів в промисловості, так і за побутове сміття», — переконаний Ярослав Задесенець.

Втім, еколог вважає, що перед тим потрібно створити необхідні умови як для підприємств, так і для окремих громадян, які готові ставати більш екологічними. За словами Задесенця, починаючи з маленьких змін кожної людини на побутовому рівні, у перспективі можна досягнути порядку у своєму дворі, у місті, у країні.

АКТИВІСТИ НЕ ДОЗВОЛИЛИ ВІДПРАВИТИ ЛІС ЗА КОРДОН

До чопських активістів надійшла інформація про те, що у зоні митного контролю вантажних перевезень у місті Чоп до відправки за кордон готують понад 20 вагонів лісу. Активісти одразу виїхали на місце та викликали поліцію.

Як повідомила "Голосу Карпат" з місця події Лариса Ступак, спочатку активісти зіткнулися із певним супротивом з боку працівників відомства. Проте наразі про інцидент повідомлено керівництво СБУ краю, митниці та облдержадміністрації. Зареєстровано звернення на гарячій лінії Поліції України. Зараз митники перевіряють документи.

Активісти впевнені, що вміст вантажу, зазначений у документах, не відповідає дійсності. І тому очікують експерта, який зможе підтвердити сортність цього лісу.

Згідно із документацією, ліс їде із Турківського району Львівської області і значиться як дрова. Належить деревина ТОВ "УКРЛІСКОМПЛЕКС", яке, за інформацією в мережі, займається оптовою торгівлею деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням. Засновниками підприємства є громадяни Чеської Республіки та Росії.

ЗА НЕЗАКОННУ ВИРУБКУ ДЕРЕВ СТЯГНУЛИ 830 ТИС ГРН

За незаконну вирубку майже 300 дерев на заповідній території прокуратура через суд добилася стягнення 830 тис грн шкоди з Ужанського національного природного парку.

Господарським судом Закарпатської області вкотре підтримано позицію прокуратури області, як представника інтересів держави та Державної екоінспекції в Закарпатській області — позивача у господарській справі зі спору щодо незаконного використання лісових ресурсів в Ужанському національному природному парку адміністрацією цієї установи.

Як наголосили у відділі представництва інтересів громадян або держави в суді та при виконанні судових рішень прокуратури області, пріоритетом для нашого краю залишається збереження лісових ресурсів та законність їх використання, особливо, що стосується об'єктів природно-заповідного фонду.

Так, прокуратурою встановлено, що посадовими особами Ужанського НПП в ході проведення санітарних рубок на ввіреній їм території допущено порушення вимог природоохоронного законодавства, у тому числі незаконну вирубку 285 дерев на заповідній території, чим спричинено шкоду у розмірі майже 830 тис грн.

Добровільно Ужанським НПП визнано та сплачено лише 1234 грн, решту коштів в сумі стягнуто до бюджету у примусовому порядку за позовом прокурора, який задоволено рішенням господарського суду, інформують у прес-службі прокуратури Закарпатської області .

ЛЬВІВСЬКА ОБЛРАДА ВИМАГАЄ НА 25 РОКІВ ЗАБОРОНИТИ ВИРУБКУ В КАРПАТАХ

На чверть століття повністю припинити промислову вирубку Карпат — з такою вимогою сьогодні, 26 квітня, до Кабінету міністрів України звернулася Львівська обласна рада. Просять запровадження мораторію. А від правоохоронців вимагають зупиняти всі без винятку лісовози і перевіряти документи на зрубані дерева.

«За 25 років можна буде відновити лісові насадження, бо зараз карпатські вершини голі. Це загрожує екологічною катастрофою. Тим більше, що наші сусіди — Польща, Словаччина, Румунія припинили промислове вирубування лісу в Татрах та Карпатах. Вони розуміють загрозу. Більше того, Європа зараз закуповує українську необроблену деревину. Тобто ми за безцінь віддаємо свій ліс, а тим часом вітчизняні деревообробні підприємства зупиняються, бо в них немає замовлень», — наголосив депутат ЛОР Леонід Цибуля.

За останніх три роки, кажуть депутати, на Львівщині відкрили 440 кримінальних проваджень за фактами вирубок і знищення лісових насаджень. Збитки сягнули майже 20 млн грн.

ПОСАДОВЦЮ ЗАГРОЖУЄ ВІД ДВОХ ДО П'ЯТИ РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ

На Львівщині посадовець дозволив вирубку заповідної сосни, чим завдав збитків державі на 22 млн грн.

Протягом трьох років посадовець лісгоспу виписував спецквитки, які дозволили вирубати понад 6,8 тисячі 100-річних сосен. «У 2011 році лісовпорядною експедицією проведено лісовпорядкування заказника. Згідно з документами проведення лісовідновних вирубок протягом наступних кількох років не передбачалося. Будь-які зміни до даних матеріалів не вносились», — повідомляє прес-служба Нацполіції.

СБУ ВИКРИЛА НЕЗАКОННУ СХЕМУ ЕКСПОРТУ ДЕРЕВИНИ

Співробітники Служби безпеки України блокували масштабний бізнес з незаконного експорту деревини до однієї з країн Східної Азії.

Комерсанти скуповували незаконно вирублену деревину в кількох областях України. Надалі лісоматеріали реалізовувалися за заниженими цінами підконтрольній компанії з Європи, яка перепродавала деревину за ринковими цінами.

«Співробітники спецслужби встановили, що експортери також надавали недостовірну товарно-супровідну документацію про походження продукції», — повідомили в прес-службі СБУ.

Чергову партію деревини співробітники СБ України спільно з фіскальною службою та фахівцями Держагенства лісових ресурсів блокували у Чорноморську на Одещині. Накладено арешт на підготовлені до незаконного експорту лісоматеріали вартістю майже три мільйони гривень, додали у спецслужбі. Відкрито кримінальне провадження.

ГОВОРИТИ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ПРОЖИВАННЯ НА ЦІЙ ТЕРИТОРІЇ МИ НЕ МОЖЕМО

Олександр Гречко

Керівник Державного агентства з управління зоною відчуження Віталій Петрук в інтерв'ю УНІАН розповів чому змінюється радіаційний фон в 30-ти кілометровій зоні, коли будуть завершені основні проекти з подолання наслідків аварії на ЧАЕС, які об'єкти можна створити для мінімізації бюджетного фінансування агентства, а також зазначив великий туристичний і енергетичний потенціал чорнобильської зони.

Цього року Україна відзначає 30-ту річницю трагедії на Чорнобильській атомній електростанції. Аварія на четвертому блоці, яка мала місце 26 квітня 1986 року, сколихнула весь світ і змусила переглянути погляди на безпеку «мирного атому». УНІАН розпочинає цикл публікацій, які нагадають про масштаби трагедії, подолання її наслідків, а також дають можливість з'ясувати подальші перспективи існування зони відчуження.

У першому матеріалі читайте інтерв'ю керівника Державного агентства України з управління зоною відчуження Віталія Петрука, який був призначений на цю посаду у вересні 2015 року.

Віталіє Вікторовичу, розкажіть, яка зараз радіаційна ситуація в Чорнобильській зоні та як вона змінилася за 30 років з моменту аварії на четвертому енергоблоці АЕС?

Зону відчуження ми умовно ділимо на дві території — так звана «десятикілометрова», яка розташована навколо Чорнобильської станції, і решта території — 2/3 зони.

Так от, «десятикілометрова» забруднена трансурановими елементами, хоча і не повністю, а лише великими плямами. Тривалість напіврозпаду цих елементів — тисячі років. Тому ми розуміємо, що там нічого не змінилося. Розпад елементів плутонію (один з продуктів ділення ядерного палива у реакторі — УНІАН) продовжується, і як наслідок виділяються інші елементи, котрі можуть бути шкідливими для людини. Наприклад, америцій. Він є більш активним і небезпечним, ніж плутоній, тому що дуже токсичний.

А як щодо решти зони відчуження?

Там інший характер забруднення. Період напіврозпаду цезію, яким ця територія в основному забруднена — 30 років. Тобто забруднення зменшилось вдвічі, ніж було після аварії. Але говорити про можливість там проживати ми ще не можемо.

Чи спостерігається збільшення або зменшення радіаційного фону в різні періоди року?

Взимку він зменшується, бо відбувається екранування сніговим покровом, тому в цей період фон на 20-30% менший. В інші періоди, якщо виникають пожежі чи посилюється вітер, що піднімає в повітря пил, радіаційний фон може збільшуватись, але не значно. За межами Зони це не відчувається.

Беручи до уваги ці факти, скажіть чи можна в зоні проводити якусь діяльність?

За умови дотримання правил радіаційної безпеки, ведення її господарської діяльності можливе. Всі наші працівники мають відповідні дозиметри-накопичувачі. Окрім того, в зоні відбувається постійний моніторинг як території, так і контроль дози опромінення персоналу. В цілому, доза отримана робітниками в десять разів нижче, ніж це дозволяється санітарними правилами.

Скільки людей працює в зоні і на АЕС?

На АЕС близько 2,5 тисячі працівників. Якщо порахувати всіх робітників разом з підрядниками, то цифра може дійти до 10 тисяч.

У якому режимі продовжують працювати і проживати робітники зони відчуження?

Є частина персоналу, який працює вахтовим методом, а є частина, яка час від часу їздить додому. Зі Славутича на ЧАЕС щодня курсує електричка, тому там вахтового методу немає. У решти підприємств чорнобильської зони, наприклад, «Екоцентр» , «Північна Пуща» діє вахтовий метод — два тижні там, два тижні вдома. Частина адміністративного персоналу приїжджає на чотири робочих дні в понеділок, а в четвер — від'їжджає на три дні вихідних.

Клопоти з чорнобильським спадком

Розкажіть про проекти, які реалізуються для повного виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації, а також для мінімізації поширення радіації з пошкодженого блоку.

У нас завершуються два найбільших інфраструктурних проекти, які реалізуються за рахунок коштів міжнародної спільноти. Це «Новий безпечний конфайнмент» (НБК) — так звана «арка», і сховище для відпрацьованого ядерного палива з Чорнобильської АЕС — СВЯП-2. Арку нам будує консорціум французьких компаній «Novarka»,а СВЯП-2 — американська компанія Holtec. Терміни завершення цих проектів співпадають — листопад 2017 року.

Давайте розпочнемо з конфайменту. В якому стані наразі знаходиться його будівництво?

Що стосується реалізації НБК, то протягом двох років ми чітко йдемо по графіку, навіть з невеличким випередженням. Ми розраховуємо, що цей проект в листопаді наступного року буде завершений.

На листопад 2016 року у нас заплановано, що ця арка почне свій рух на енергоблок зі швидкістю три метри на день. Там відстань невелика, тому зупиниться вона приблизно в кінці листопада чи вже в грудні.

Але ж до повного закінчення проекту ще майже рік. Розкажіть, які роботи будуть проводитися у цей період?

Впродовж 10 місяців будуть проводитись фінальні роботи по завершенню цього об'єкту, вводу його в експлуатацію. Наприклад, після насування арки необхідно завершити бокову стіну, яка завершує створення внутрішнього простору, тобто закрити її бокову частину. Окрім того, повинна бути введена в експлуатацію система основних кранів, система вентиляції та десятки інших допоміжних систем. Це вкрай відповідальний етап.

Серед деяких експертів побутує думка, що коли арка буде над блоком, то там зменшиться вологість, і відповідно буде підніматися більше радіоактивного пилу.

По-перше, ця арка для того і будується, щоби не допустити підняття рівня радіоактивності. По-друге, вона так побудована, що всередині має бути забезпечений стабільний рівень вологості. Це припущення про пил не має ще наукових доказів. Взагалі, арка побудована не для того, щоб накрити блок і просто стояти над ним 100 років. Всередині неї є підйомні крани, з допомогою яких ми маємо починати розбирати сам об'єкт «Укриття,» використовуючи у тому числі роботизовану техніку.

До речі, деякі експерти також вважають, що навряд чи обладнання зможе витримати той рівень радіації, який є на зруйнованому блоці.

Ми цю ситуацію розглядаємо так: після аварії на АЕС Фукусіма у японців виникла така ж проблема, як і у нас — що робити з залишками паливовмісних мас. З погляду досвіду, розуміння того як себе вести, і що робити з цими масами, ми їх випереджаємо. У японців цього досвіду ще немає, однак Японія має високі технології та роботизовану техніку.

Ми плануємо запросити їх до співпраці, щоб вони вже у нас отримали досвід і допомогли розбирати об'єкт «Укриття». Ми хочемо створювати спільні лабораторії і отримувати досвід. З цього приводу вже йдуть певні перемовини, дискусії і обмін думками.

Розкажіть тепер про другий великий проект — Сховище для відпрацьованого ядерного палива з Чорнобильської АЕС.

Його будівництво також здійснюється згідно З планОМ. ЄБРР, як адміністратор коштів фонду міжнародної спільноти, констатує, що вже два роки ми йдемо по графіку, тому сподіваємось, що проект буде завершено вчасно — у листопаді наступного року. СВЯП-2 розрахований на 100 років. Відпрацьоване паливо буде перевезено на СВЯП-2 від СВЯП-1 у продовж 10 років. На разі закінчується процес перевезення палива з блоків на СВЯП-1.

Завдяки цьому очікується скорочення витрат державного бюджету на утримання ЧАЕС, оскільки ми перемістимо все паливо з блоків № 1-3 в одне місце. Відповідно експлуатаційні затрати у нас зменшяться.

Однак стосовно СВЯП-2 є невеличкий дефіцит коштів, близько 105 млн євро. Виник він у зв'язку з курсовою різницею долара до євро. Справа в тому, що країни донори перераховували кошти в євро, а контракт підписаний в доларах. Плюс є певне здорожчання деяких матеріалів.

Де будете шукати додаткові кошти?

На 25 квітня ЄБРР пла-

Ст. 5

Початок на ст. 4

нував проведення асамблеї донорів — це коли розглядають стан реалізації цих проектів. Як правило, вона періодично проходила у Лондоні, де штаб квартира ЄБРР, але враховуючи, що це тридцяті роковини, знакова подія, і в принципі у нас проект вже на фінішній прямій, то запропонували провести цю асамблею у Києві.

Так от, якраз після проведення асамблеї донорів буде проведена і донорська конференція. Прем'єр-міністр України надіслав запрошення членам асамблеї донорів рахунку ядерної безпеки і новим потенційним членам, з якими були проведені попередні переговори. Ми їм запропонували також виступити донорами.

Хронічне недофінансування

Яка загальна сума міжнародної допомоги Україні на фінансування АЕС та зони відчуження?

До 2000 року атомна станція була діючою. АЕС отримувала кошти і прибуток. Однак на вимогу міжнародної спільноти було вирішено її зупинити. Натомість ми отримали гарантії, що спільнота підтримає нас і дає міжнародно-технічну допомогу для будівництва НБК, СВЯП-2 і низки інших об'єктів.

За цей час на допомогу Україні по перетворенню наслідків аварії на ЧАЕС міжнародною спільнотою було витрачено близько 2 млрд доларів.

Скільки ж тоді Україна витратила своїх коштів?

З часу зупинки ЧАЕС, протягом 15 років середня сума фінансування Чорнобильської АЕС для бюджету України склала порядку 50 млн доларів США на рік. Фактично за цей період Україна витратила близько 700 млн доларів. Оскільки курс змінювався, то я озвучую цифру у доларах США.

Який бюджет зони на цей рік?

Якщо брати зону відчуження, тобто бюджет агентства, то він складає 1,8 млрд грн. Але ця сума включає в себе внески України до чорнобильського фонду «Укриття» і рахунку ядерної безпеки. Окрім того, на зняття з експлуатації станції, фінансування підприємств зони відчуження.

Нещодавно уряд збільшив фінансування заходів щодо зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему на 40% — до 1 млрд грн. Куди підуть ці кошти?

Трошки не так. Насправді фінансування залишилось у межах минулого року. Того збільшення, яке відбулось по бюджету, фактично немає.

Відповідно до українського законодавства, підприємства зі шкідливими умовами праці і там, де є пільгові пенсії, мають відшкодовувати Пенсійному фонду витрати на їхню доставку. Проблема у тому, що якщо це приватне підприємство, то воно має компенсувати кошти пенсійному фонду, а ми підприємство, яке повністю фінансується з державного бюджету. У 2013 році частково змінилося законодавство, а нам ці видатки в бюджеті не передбачали.

У зв'язку з цим Пенсійний фонд, відповідно до законодавства, подає до суду, виграє його і ми маємо сплатити кошти хоча бюджетом вони нам не передбачені. Тому згадане збільшення направлене суто на компенсацію видатків перед Пенсійним фондом, бо іншого джерела оплати доставки пенсій у нас фактично немає.

Воно, звісно, дасть економію коштів, але у нас все одно — велике недофінансування. По мінімуму витрачаються кошти на утримання території, на зарплату, комунальні платежі і все. Про якісь видатки розвитку чи на проведення ремонтів мова взагалі не йде.

Згідно з нашого бюджетного запиту, нам треба ще 1,5 млрд грн для повноцінного виконання тих завдань, які перед нами стоять.

Яким чином ви плануєте зменшувати і оптимізувати витрати агентства?

Ми якраз і оптимізуємо деякі речі. Займаємося заходами з енергозбереження, щоб мінімально використовувати газ, і відбувався перехід на твердопаливні, електричні котли тощо.

Також цього року буде проведена робота з переміщення в місто Славутич персоналу, який безпосередньо не задіяний у виробничому процесі на ЧАЕС. Тобто офісних працівників. Економія піде за рахунок того, що їх не потрібно буде перевозити в зону відчуження і одягати та годувати, бо, відповідно до чинного законодавства, ми маємо це робити.

Далі. Оскільки ми виводимо персонал у Славутич, то зменшується кількість приміщень, які будуть експлуатуватися. На ЧАЕС поставили доволі амбітні задачі — до кінця року зі 137 приміщень, які експлуатуються, скоротитись до 40. Таким чином відбудеться холодна консервація і ми перестанемо експлуатувати майже 90 об'єктів.

Ось у цьому ми шукаємо економію для того, щоб виконувати решту завдань, які потрібні для зняття ЧАЕС з експлуатації. Те ж саме стосується і інших підприємств зони відчуження.

Чи існує взагалі можливість вивести зону відчуження через якийсь період хоча б на самоокупність?

Ми відпрацьовуємо концепцію розвитку зони відчуження і взагалі тих об'єктів, які в ній знаходяться. У чому вона полягає. Є територія — десятикілометрова частина зони навколо станції, і ми говоримо, що туди ніколи не повернеться людина для проживання. Але враховуючи той досвід, який ми отримали під час реалізації проектів НБК, СХОЯТ-2, будівництва «Вектора» (комплекс виробництв з дезактивації, транспортування, переробки та захоронення радіоактивних відходів — УНІАН) та інших, там можуть працювати і створюватись об'єкти поводження з радіоактивними відходами. Звичайно при дотриманні правил радіаційної безпеки і охорони праці. Тому цю 1/3 території ми хочемо законодавчо визначити як зону спеціального промислового використання, де ніколи не буде жити людина.

Ви вже маєте певні напрацювання чи план реалізації різного роду проектів у зоні промислового використання?

Ми там будемо удосконалювати інфраструктурні об'єкти з поводження з радіоактивними відходами. Таким чином, ми створюємо концерн на базі тих підприємств, що є у зоні відчуження, і які будуть експлуатувати ці об'єкти.

Відповідно до нашого законодавства, вони повинні фінансуватися з Фонду радіоактивних відходів. Держкомпанія «Енергоатом» дає 95% надходжень в цей фонд. За минулий рік вона перерахувала близько 800 млн грн. Ми плануємо трішки змінити систему функціонування цього фонду і вивести його з бюджету, щоб він працював за європейськими правилами і щоб були економічні стимули для розвитку.

Таким чином будуть фінансуватися всі інфраструктурні об'єкти і концерн перейде на основи самоокупності, в тому числі — за рахунок фонду. Також, можливо, в майбутньому саме концерн буде здійснювати заходи зі зняття інших блоків АЕС з експлуатації.

На решті території в планах уряду створення радіаційно-екологічного біосферного заповідника. Яку він буде відігравати роль?

При здійсненні певного моніторингу ми можемо розглядати, що через 30-100 років, за які пройдуть ще періоди напіврозпаду, туди може повернутися людина для нормальної життєдіяльності. Але на сьогоднішній день густина заселення північних територій України у шість разів менша, ніж інші території країни. На мою думку, економічного змісту витрачати бюджетні кошти чи кошти донорів для того, щоб створювати умови для заселення цієї території з наступним виведенням її з зони відчуження — немає.

Тому міністерство екології пропонує створити там біосферний заповідник. Фактично територія буде виконувати буферну зону перед зоною спеціального промислового використання.

При цьому повністю залишається діюче законодавство щодо правового режиму території зони відчуження: обмеження доступу, обмеження ведення господарської діяльності та інше.

Наскільки безпечно і правильно здійснювати концентрацію подібних підприємств на одній території?

Основні вимоги для об'єктів по поводженню з радіоактивними відходами чи відпрацьованим ядерним паливом — це безпека для населення країни, у якій знаходяться ці об'єкти. А де може бути найбільша безпека для населення країни, якщо не там, де населення якраз і немає і ніколи не буде? Тим паче, з урахуванням величезної буферної зони.

Взагалі Україна займає четверте місце в світі по кількості радіоактивних відходів. У лідерів рейтингу — США та РФ, у них це — відходи, отримані, головним чином, урезультаті виробництва ядерної зброї, тоді як у нас — 90% відходів чорнобильського походження і вони вже знаходяться в зоні відчуження. Навіщо щось і десь створювати, якщо вже все зібрано в одному місці? Потрібно просто навести лад і довести безпеку.

Законні і незаконні спроби освоїти чорнобильську зону

Кілька років тому Мінекології підписувало меморандум з якоюсь компанією про наміри будівництва сонячних електростанцій в зоні відчуження. Чому далі меморандумів справа не пішла?

Ст. 7

ЯК ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ВПЛИВАЄ НА ЗДОРОВ'Я

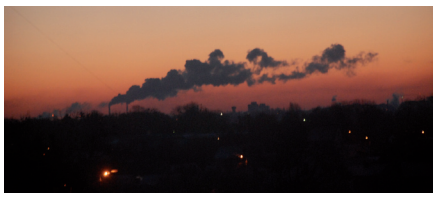

Екологія — один з найважливіших чинників, які впливають на здоров'я людини. Щороку умови навколишнього середовища в Україні та світі погіршуються, однак до рішучих дій для запобігання цьому, поки що ніхто не береться.

Нещодавно було оприлюднено великий звіт Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), згідно з яким забруднене навколишнє середовище є однією з найголовніших причин високої смертності у світі. Так, за даними організації, майже чверть населення планети помирають саме через погані екологічні умови: екологічні ризики зумовлюють виникнення понад 100 найнебезпечніших хвороб, і щороку саме вони вбивають 12,6 млн людей, а це — 23% усіх смертей, які трапляються у світі.

Сумна статистика

У ВООЗ зазначають, що два найбільші «екологічні» вбивці у світі — це інсульти та інфаркти (2,5 млн на рік). Далі йдуть хвороби серця (2,3 млн) та рак (1,7 млн), респіраторні хвороби (1,4 млн) та діарея (846 тисяч). У доповіді ВООЗ визначено цілий ряд екологічних причин і їхній зв'язок зі смертністю, а саме: забруднення навколишнього середовища, вплив хімічних речовин, зміна клімату та ультрафіолетового випромінювання, більш ніж 100 захворювань і травм та ін.

Забруднення повітря можна звинуватити в 8,2 мільйона випадків смертей, включаючи вплив вторинного тютюнового диму, який відповідає за серцево-судинні захворювання, рак і хронічні респіраторні захворювання. На думку генерального директора ВООЗ Маргарет Чен, якщо умови навколишнього середовища не стануть кращими, то смертність буде лише зростати. «Здорове навколишнє середовище є фундаментом для здоров'я населення. Якщо країни не вживатимуть заходів, щоб створити безпечне середовище там, де працюють і живуть люди, мільйони хворітимуть і помиратимуть занадто молодими», — наголосила вона.

Кількість смертей від хвороб, зазначених у звіті ВООЗ, вражає і в Україні. На офіційній сторінці Всеукраїнського перепису населення є статистика щодо основних причин смертності серед українців у 2005-2013 роках. Відтак, станом на 2013 рік найчастіше українці помирали через хвороби системи кровообігу (понад 440 тисяч осіб за 8 років) та новоутворень (більше 92 тисяч). За ці роки кількість населення скоротилася на 3,7%. Втім, чи актуальні ці дані сьогодні, сказати важко. Новий перепис давно не проводився, а за останні роки ситуація могла дуже змінитися. І не на краще.

Негативні чинники

Найбільше на здоров'я українців впливає забруднене повітря. Щорічно по всій Україні в атмосферу виділяється близько 17 млн тонн шкідливих речовин. Крім того, деякі з цих речовин мають значний вплив на зміну клімату, а, відтак, і на погіршення стану здоров'я людей. Свій внесок у забруднення повітря роблять, зокрема, підприємства чорної металургії, енергетики, вугільної промисловості, хімічної та нафтохімічної промисловості. Маємо також великі викиди з ТЕЦ та автомобілі, кількість яких щороку зростає. «Не останнє місце займає забруднення повітря різного роду металургійними підприємствами з їх морально і фізично застарілими системами очистки викидів в атмосферу. Впливають також незаконні вирубки лісів в Карпатах, які провокують серйозні природні катаклізми», — розповідає співголова Асоціації зелених України, еколог Ярослав Задесенець.

Крім того, у багатоводній Україні все ж є проблеми з питною водою. Адже більшість джерел сьогодні забруднюють різного роду підприємства та й самі мешканці країни. Саме тому, запаси водних ресурсів на одного українця складають 1,8 кубометрів на рік, а це чи не найнижчий показник у Європі.

Втім, лікарі кажуть, що найбільшу небезпеку становить Чорнобильська катастрофа, наслідки від якої досі не вдалося повністю ліквідувати. «Вибух у Чорнобилі досі становить небезпеку для суспільства. Люди все ще звертаються до нас з проблемами, які виникли після катастрофи. Найбільше постраждали ті, хто в цей період був ще дитиною, адже хвороби проявляються вже у більш зрілому віці», — зазначила лікар львівської Чорнобильської лікарні Тетяна Пошивак.

Погоджується з цією думкою і еколог Володимир Борейко, який каже, що багато людей після вибуху залишились жити в зоні радіації, і за ці роки стан їхнього здоров'я значно погіршився. «1/3 людей досі живуть в неблагополучних районах і піддаються радіації. Крім того, до небезпечних регіонів країни з цієї точки зору, наразі можна віднести також Донбас, Луганськ чи, навіть, Полтаву. Загалом, тривалість життя після незалежності скоротилася на декілька років. Найбільше людей вражає рак та хвороби серця», — відзначив еколог.

Експерти стверджують, що з роками стан речей лише погіршується. Україна — на другому місці в Європі за темпами поширення раку, щороку від цієї хвороби помирають близько 90 тисяч осіб, з них 35% — люди працездатного віку. За останні 10 років кількість хворих зросла на 25%, в той час, коли загальна чисельність населення скоротилася на кілька мільйонів.

Без відповідного законодавства

Жодні дії екоорганізацій чи активістів, які виступають за чисту і безпечну для здоров'я Україну, сьогодні не мають бажаного результату. Найперше, тому, що немає жорсткого контролю за дотриманням законодавства у природоохоронній сфері, а також документів, які регулювали би питання саме здорового навколишнього середовища. «Потрібно зайнятися жорстким і цілеспрямованим контролем всіх законів, які регламентують питання в області екології», — підкреслює Задесенець.

Вікторія Доскіч

МЕДИКИ ВИЗНАЛИ КАВУ КОРИСНИМ НАПОЄМ

Щоденне вживання близько 0,9 літра кави (приблизно 6 стандартних чашок) знижує ризик розвитку розсіяного склерозу.

З цієї причини медики в профілактичних цілях рекомендували вживання напою молодим і дорослим, передає Lenta.ru. Свої рекомендації вчені пояснюють наступними причинами. Кофеїн, що міститься в напої, має нейропротекторні властивості та може пригнічувати утворення хімічних сполук, які беруть участь у запальній реакції, пов'язаній з виникненням розсіяного склерозу. Медики провели два репрезентативних дослідження.

У першому спостерігалися 1620 дорослих з розсіяним склерозом і 2788 здорових людей зі Швеції, у другому - 1159 дорослих з розсіяним склерозом і 1172 здорових людей з США. У першому дослідженні учасникам було запропоновано дати кількісну оцінку обсягів кави, яка щодня випивається протягом життя з 15-19 до 40 років.

У другому дослідженні учасників запитували про максимально споживані порції кави. Тих, хто щодня випивав одну або кілька чашок напою, просили згадати, коли вони почали вживати каву на регулярній основі. У своїй роботі вчені провели оцінку впливу споживання кави на розвиток розсіяного склерозу.

Дані з Швеції показали, що ризик розвитку розсіяного склерозу у тих, хто щодня випивав 6 чашок кави протягом останніх 5-10 років, нижче на 28-30%, ніж у тих, хто не вживав напою. Аналогічні результати показало дослідження, проведене в США.

Вчені відзначають, що вони не впевнені в прямому зв'язку між низьким ризиком розвитку розсіяного склерозу і вживанням кави. Між тим, як зазначають медики, дослідження, проведені на тваринах, вказують на користь вживання кави для профілактики нейродегенеративних захворювань (хвороб Альцгеймера і Паркінсона).

Розсіяний склероз пов'язаний з ураженням оболонок спинного і головного мозку, нервові тканини яких замінюються на сполучні. Захворювання загрожує людям у віці 15-40 років. В якості причин захворювання називаються вірусні або бактеріальні фактори. У світі кількість хворих з розсіяним склерозом перевищує 2 млн осіб.

УНІАН

Початок на ст. 5

ГОВОРИТИ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ПРОЖИВАННЯ НА ЦІЙ ТЕРИТОРІЇ МИ НЕ МОЖЕМО

У мене лежить на столі три меморандуми, та жоден з них не просувається. Так трапилось, що законодавчо неврегульоване питання вирішення земельних відносин у зоні. У 2012 році у державі змінили Земельний кодекс і землі зони відчуження якимось чином випали з загального законодавства.

Зараз ми розробили відповідний законопроект, який надає повноваження адміністрації зони відчуження для врегулювання цих питань. Це не те, що ми перетягуємо повноваження, просто, їх ні в кого немає — ні у обласної Ради, ні у районної, ні у нас.

Чи існує ще інтерес з будівництва сонячних електростанцій чи інших видів альтернативної енергетики? На якій частині зони їх можна будувати?

Немає значення. Хоча ми у першу чергу будемо розглядати варіант розвитку альтернативної енергетики у зоні спеціального промислового використання, тому що урядом прийняте рішення на решті території створити заповідник.

Території достатньо. Цікавляться саме сонцем, тому що там є недозавантажені мережі, які не експлуатувати дорожче, ніж їх завантажити — це по-перше. По-друге — це земля. Якщо брати землю в оренду — а вона у будь-якій сонячній енергетиці складає значну частку собівартості — то у зоні вона буде дешевша, ніж у будь-якому куточку України. У нас же не ведеться господарська діяльність і ніколи не буде вирощуватися картопля для їжі.

Наскільки я пам'ятаю, то також проблема виділення землі існує у проекті Централізованого сховища відпрацьованого палива з діючих АЕС країни.

В цій ситуації також земельна проблема. У нас повноважень немає, але ми зі свого боку над вирішенням проблеми працюємо.

Колись йшла мова про вирощування у зоні спеціальної енергетичної верби, яка не втягує в себе радіоактивні елементи і може спалюватися у котлах. Які перспективи цієї ідеї?

Ми в листопаді в рамках експерименту посадили два гектари енергетичної верби біля водойми — охолоджувача на ЧАЕС. Зараз будемо дивитись на цю вербу якраз з точки зору забруднення радіонуклідами — як вона витягує, скільки вона витягує, і чи можливо потім цю енергетичну вербу використовувати для спалювання і на яких умовах.

До речі, про спалювання. Минулого року у квітні були досить великі пожежі в зоні. Скажіть, як ви і Державна служба з надзвичайних ситуацій працюєте над недопущенням пожеж у цьому році?

Це — одне з важливих питань, над яким ми працюємо. Пожежі в зоні відчуження, як і у будь-яких лісах, відбуваються постійно. І та кількість пожеж, яка була минулого року, це — не так багато, порівняно з попередніми періодами. З іншого боку, вони мали катастрофічний характер, вигоріло більш ніж 10 тис. гектарів. Це — дуже багато. Шкоди для здоров'я персоналу, слава Богу, великої не було. Виносу радіації за межі зони, на щастя, також не трапилось. Це констатують зараз на основі моніторингу, який проводиться в зоні відчуження.

Однак, в цьому році також будуть пожежі. Така природа. Інша справа, що з лісом, як живим організмом, треба працювати. На жаль, те поширення пожежі, яке відбулося, виникло через допущення безгосподарності. Зазвичай існує нормальна практика складання плану лісовпорядкування на 10 років. Відповідно до цього плану, є певні роботи, які треба здійснювати: протипожежні рубки, освітлення, створення протипожежних смуг тощо.

Розслідування показало, що, на жаль, протипожежних рубок у 2015 році взагалі не здійснювали. В попередні періоди їх здійснювали, але мінімально. Тому, цього року ми готуємося до подібних ситуацій — існують запаси палива для техніки, проведена координація з сусідами, пожежними і з іншими лісництвами, що оточують зону відчуження.

Ви якось вдосконалюєте систему реагування на пожежі?

Ми хочемо поставити камери на оглядові вишки, які повністю покриють всю територію зони відчуження. Сьогодні ж ситуація наступна. Стоїть вишка, на неї вилазить людина, і дивиться — є десь димок, чи нема. Ми хочемо процес модернізувати. Є відповідний проект і він, здається, вітчизняний.

У нас є розуміння, підтримка і розраховано вже на певну міжнародну допомогу, яку нам пообіцяли. На жаль, ми не встигаємо з проектом на цей рік, але я сподіваюсь, що ми виконаємо в наступний.

Давайте змінимо тему. У ЗМІ час від часу піднімаються скандали щодо незаконного вилову риби, браконьєрства, вирубки лісу, збору ягід і грибів в зоні відчуження. Скажіть, чому такі випадки мають місце?

Відповідно до законодавства, вся ця діяльність заборонена — за виключенням, коли є певні дозволи для досліджень. Ягоди, риболовля для споживання — це все заборонено. Те, що є — це окремі випадки порушень, які, на жаль, трапляються, тому що це — величезна територія.

Функції з охорони покладені на поліцію, але ресурс у них в певній мірі обмежений, тому все вони проконтролювати не можуть. Враховуючи те, що такі випадки існують, ми спільно з силовиками вживаємо заходів, щоб їх було якомога менше.

Що стосується лісозаготівлі. Є нормативні акти, що це можна здійснювати. Наприклад, при санітарних рубках. Більше того, після того, як відбулися пожежі, нам потрібно вигорілий ліс видалити. В іншому випадку на решті лісу будуть розвиватися шкідники і хвороби, що дуже небезпечно...

Розкажіть про туризм в зоні. Як це регулюється і чи потрібні для цього спеціальні дозволи? Чи це все незаконно?

Ні, все відбувається законно і згідно з регламентом. Але ми це називаємо не туризмом, а відвідуванням зони відчуження. У цьому є велика зацікавленість і вона з кожним роком росте, особливо, серед іноземців. За минулий рік у зоні відчуження було більш ніж 15 тисяч так званих відвідувачів. М'яко кажучи, це великий автобус щодня.

Є певний порядок. Всі відвідування погоджуються з СБУ, поліцією, до кожної з груп ми приставляємо провідників, які супроводжують і контролюють виконання правил. Проблем більше зі «сталкерами», які намагаються проникати в зону незаконно.

Хто займається відвідуванням і чи отримує зона якісь кошти від таких відвідувань?

Це не агентство отримує, а державне підприємство «ЦОТІЗ». Є різні програми. По звичайній — з однієї особи 140 грн, якщо це громадянин України, і 500 грн — якщо це іноземець.

Враховуючи велику кількість відвідувачів, державне підприємство має значні доходи. На що витрачаються ці суми?

Вони якраз витрачається цим підприємством відповідно до чинного законодавства через тендерні та інші процедури. Тут у мене проблеми немає. Кошти йдуть, в тому числі, на поліпшення туристичної інфраструктури. Те, з чим я мав справу, і що ми хочемо поліпшити, так це, наприклад, поставити туалети, бо з цим у нас проблеми.

Я ще в лютому місяці проводив зустріч з основними туристичними компаніями, які організовують поїздки. Наразі є певні організаційні питання, які ми ще більше зарегламентуємо для посилення порядку. Але перше, що кажуть компанії — людям це цікаво, вони хочуть туди приїхати, отримати емоції, але — туалети ж поставте, гілки підріжте вздовж доріг — бо вони дряпають автобуси! Окрім того, просять прибрати сміття та організувати нормальне харчування.

Серед оголошень в Інтернеті я бачив, що приблизно за 150 доларів в зоні можна провести три доби і навіть послухати байки від працівників станції. В чорнобильській зоні зараз є необхідна відповідна інфраструктура для проживання і харчування?

Байок, звичайно, дуже багато. Розкажу, яку чув я, коли приїжджала американська делегація. Вони розказували, що внаслідок нашого з Росією конфлікту в Інтернеті була запущена байка про об'єкт Чорнобиль-2 — «Дуга». За цією історією, він начебто функціонує й до нині, але знаходиться в підпорядкуванні ЦРУ. Так от, повідомлялось, що, коли ЦРУ його включає, то в Україні відбуваються революції.

Щодо інфраструктури. У нас є їдальні в місті Чорнобиль і на ЧАЕС. Окрім того, в зоні відчуження є приватний готель «Десятка» і кафе з такою ж назвою.

Кому ці об'єкти належать?

Я не знаю хто в них власник, відверто кажучи.

Ви там були?

Був і бачив. Готель не дуже великий. Розрахований не більш ніж на 40 осіб.

Відмічу, що у разі подальшого зростання зацікавленості, ми будемо пропонувати приватному бізнесу, щоб він ці речі вдосконалював і розвивав, бо у держави на це коштів немає. Але, звичайно, за умови дотримання умов безпеки.

Олександр Гречко
УНІАН

«ЗЕЛЕНІ» ВШАНУВАЛИ ДЕНЬ ЄВРОПИ З МАЛЕНЬКИМИ УКРАЇНЦЯМИ

21 травня на Михайлівській площі Українською екологічною асоціацією «Зелений світ» спільно з Партією зелених України та екологічною громадськістю було відзначено День Європи в Україні під гаслом «Україна це – Європа!».

Діти малювали та писали свої побажання на символічному листі до Євросоюзу у вигляді карти України.

Потім ці малюнки на карті України, прикріпили до повітряних кульок синьожовтого забарвлення, які утворюють символ Євросоюзу, і запустили у небо на знак добрих сподівань українців на гідну європейську перспективу.

Учасники флешмобу намагалися привернути увагу громадськості, влади та мас-медіа до європейських стандартів у природоохоронній та екологічній сфері. Без сповідання європейських екологічних поглядів неможливо приєднатися до європейської спільноти.

Європа – не територіальна ознака, це – притаманний вільній людині спосіб мислення. Європейські цінності – не тільки матеріальний життєвий рівень, це – демократичні стандарти в правовій, екологічній та культурній царині.

Перед учасниками заходу виступив голова Української екологічної асоціації «Зелений світ», народний депутат України III скликання Юрій Самойленко. Зокрема, політик сказав: «Ми бачимо на карті України дитячі мрії та сподівання. Це – побажання миру, добра, побажання бути разом з європейською сім'єю однією великою родиною. Отже Європа починається у наших головах, наших думках. Європа починається тут – на Михайлівській площі».

Прес-служба УЕА «Зелений світ»

УКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ «ЗЕЛЕНИЙ СВІТ» ОГОЛОСИЛА СВОЮ ЕКОЛОГІЧНУ СТРАТЕГІЮ

Нещодавно відбулося виїзне засідання активу Всеукраїнського об'єднання ветеранів у місті Івано-Франківськ. У цьому засіданні взяли участь і представники Української екологічної асоціації «Зелений світ».

Голова Асоціації Юрій Самойленко виступив перед поважною громадою з доповіддю про екологічний стан в Україні та заходи щодо поліпшення екологічної ситуації.

Зокрема, Юрій Іванович зазначив: «Якщо природні ресурси більшості країн Європи та Азії працюють на їхні народи, то в Україні все – навпаки. А природні ресурси повинні працювати на українців.

Зміна системи оподаткування, застарілих механізмів ПДВ, який веде до деструктивної економіки, має бути замінений рентною платою.

Завважте, населення України складає 0,3% від населення світу, а тільки ресурси корисних копалин складають 5,6% від світових. Я вже не кажу про вічний ресурс – землю! То що, ми бідна країна?

А от візьміть виготовлення крейдяного паперу, яким ми користуємося повсякденно. Кажуть нам, що треба для цього глину привезти з-за океану... Так щоб ви знали, цю глину добувають у нас, вивозять кораблями у море, потім розвертають і привозять назад, але вже за іншими цінами. То на кого працюють наші природні ресурси?

Сьогоднішня політика уряду направлена на виснаження наших надр і землі. Це – сировинна торгівля, замість продажу наших технологічно-ємких товарів з нашої сировини. Українська екологічна асоціація «Зелений світ» категорично заявляла про розвиток підприємницького сектору і урядове сприяння високотехнологічному виробництву над сировинним генделем. А сировинний розвиток господарства призводить до збільшення відходів. Проблемою наших нащадків буде ліквідація наших звалищ гірно-рудного виробництва та хімічної промисловості. Ці відвали сьогодні сягають площам лісистості країни».

Юрій Самойленко вручив посвідчення Почесного члена УЕА «Зелений світ» голові Всеукраїнського об'єднання ветеранів Володимиру Гуменюку за значний внесок в екологічніцй царині України.

Власкор

ПОПУЛЯЦІЯ ТИГРІВ ЗРОСЛА ВПЕРШЕ ЗА КІЛЬКА ДЕСЯТИЛІТЬ

Фахівці з охорони природи повідомили про перший за кілька десятків років випадок зростання популяції тигрів у світі.

За даними Всесвітнього фонду дикої природи (WWF) і Всесвітнього фонду охорони тигрів (GTF), наразі у всьому світі налічується 3890 тигрів.

У 2010 році на світі було лише 3200 диких тигрів. На початку XX століття їх було сто тисяч.

Хоча експерти і висловлюють надію, що нові дані можуть вказувати на зростання популяції, вони також відзначають, що це може бути результатом поліпшення методів збору даних.

«Важлива не сама цифра, а тренд, який йде в правильному напрямку», — сказала Джинет Хамлі з WWF.

За її словами, популяція тигрів найсильніше збільшилася в Індії, Росії, Непалі та Бутані.

На думку голови міжнародного відділу WWF Марко Ламбертіні, це доводить, що популяції диких тварин можуть бути врятовані, якщо уряди, місцеві жителі і захисники природи співпрацюють один з одним.

Дані про популяцію тигрів були оприлюднені напередодні конференції в Делі, куди прибувають міністри з 13 країн, в яких живуть дикі тигри.

Більше половини тигрів живуть в Індії, де їхня кількість, за останніми оцінками, досягає 2226. За Індією йде Росія з 433 тиграми, Індонезія (371), Малайзія (250), Непал (198), Таїланд (189), Бангладеш (106) і Бутан (103).

Однак популяція тигрів різко скоротилася в Індонезії, де вирубуються ліси для створення пальмових плантацій.

Влада Камбоджі розглядає можливість повернути в країну тигрів, після того як вона недавно оголосила, що камбоджійські тигри зникли.

Тиграм загрожують не тільки руйнування їхнього навколишнього середовища людиною, а й браконьєри, і місцеві жителі, які побоюються за свою безпеку.

Судячи з усього, популяція тигрів може досить швидко зростати, якщо цим тваринам не заважають люди.

ЯК ТВАРИНИ МОЖУТЬ УНИКНУТИ ВИМИРАННЯ

У зв'язку з тим, що шосте вимирання очікується вже наприкінці наступного століття, вчені спробували дізнатися, як можна буде запобігти втраті біорізноманіття Землі.

Так, вони наблизилися до розгадки виживання давніх живих істот. Інтерес учених викликав рід лістрозаврів, передає Газета.ру з посиланням на журнал Scientific Reports.

Зазначається, що лістрозаврам не тільки вдалося вижити після масового пермського вимирання (найбільше вимирання між пермським і тріасовим геологічними періодами, в результаті якого вимерло до 90% всіх морських і 70% наземних видів), але і домінувати за чисельністю протягом мільйонів років після нього.

Досліджуючи структуру кісток лістрозаврів, вчені дійшли висновку, що, по-перше, вони мали коротку тривалість життя — 13-14 років, а по-друге, після катастрофи вони значно зменшилися в розмірах: до вимирання вони досягали кількох метрів у довжину і важили близько ста кілограмів, після масового вимирання їхній розмір зменшився до розміру великого собаки.

На думку дослідників, лістрозаври збільшили шанси на виживання на 40% завдяки зменшенню тривалості життя і, отже, більш раннього розмноження.

«Хоча складно помітити вплив на наше повсякденне життя, зараз ми перебуваємо в середині шостого масового вимирання. Було передбачено, що половина ссавців зникне з лиця Землі наприкінці наступного століття, якщо такий порядок продовжить існувати», — говорить один з авторів дослідження.

Порівняння даних про частоту зникнення видів флори та фауни в минулому та на поточний момент дозволило дослідникам зробити висновок про те, що зараз на Землі дійсно відбувається шосте масове вимирання тварин, викликане діяльністю людини.

ІНТЕЛЕКТ ВОРОНІВ НЕ ПОСТУПАЄТЬСЯ ШИМПАНЗЕ

Згідно з дослідженням міжнародної групи вчених, представники роду воронів не поступаються за інтелектом людиноподібним мавпам. Публікація про це була розміщена в журналі Royal Society Open Science.

До таких висновків дослідники прийшли після того, як дослідили рівень інгібіторного контролю птахів. Цим терміном позначається здатність тварин контролювати інстинктивні пориви заради більш раціональної поведінки.

У своїх експериментах учені керувалися більш ранніми дослідами УніверситетуДьюка, що виявили перевагу в цьому параметрі людиноподібних мавп і, зокрема, шимпанзе, але не досліджували представників роду воронів.

Птахам були запропоновані непрозорі труби з отворами з обох сторін, в середині яких знаходилася їжа. Як тільки тварини навчилися її знаходити без помилок, труби були замінені на прозорі. При високому рівні самоконтролю тварини повинні були отримати їжу тим же способом, що і раніше, не намагаючись дістати її безпосередньо, через прозору, але непробивну стінку.

Звичайний ворон впорався в 100 відсотках випадків, що відповідає найкращому результату шимпанзе. Галки досягли успіху в 97 відсотках випробувань, а новокаледонські ворони - в 92 відсотках, що можна порівняти з результатами інших приматів.

Своїм експериментом вченим вдалося спростувати висновки дослідників Університету Дьюка, що безпосередньо пов'язали інгібіторний контроль з розміром головного мозку. Інтелект воронів виявився таким, що значно перевершує той, який відповідав би їх відносно невеликому головному органу центральної нервової системи.

Раніше також повідомлялося, що за оцінками вчених у воронів є свідомість.

СМАКОТИНКА

БИТОЧКИ З КУРКИ З ГРИБАМИ

Склад: курка (філе) — 500 г, білий хліб — 50-60 г, молоко — 3/4 склянки, печериці або білі гриби — 150 г, сметана — 2 ст. л., масло — 2 ст. л.

Спосіб приготування: Філе двічі пропустити через м'ясо-рубку з розмоченим у молоці білим хлібом, посолити і розмішати. Очистити, ретельно промити і дрібно нарізати печериці або свіжі білі гриби, скласти їх у посуд, закрити кришкою, поставити на слабкий вогонь і тушкувати. Через 15-20 хв додати сметану або густий молочний соус і сіль. Тушкувати до готовності ще 25-30 хв, після чого охолодити.

Сформувати з фаршу невеликі коржі, на середину кожної покласти столову ложку грибів (начинка з грибів повинна бути досить густою), з'єднати краї, обваляти коржі в мелених сухарях і обсмажити на добре розігрітій сковороді з вершковим маслом. Смачного!